

Part I : การตรวจประเมินและวินิจฉัยความพิการ
ตามพ.ร.บ.ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ
พ.ศ.2550

สถาบันสิรินธรเพื่อการฟื้นฟูสมรรถภาพทางการแพทย์แห่งชาติ

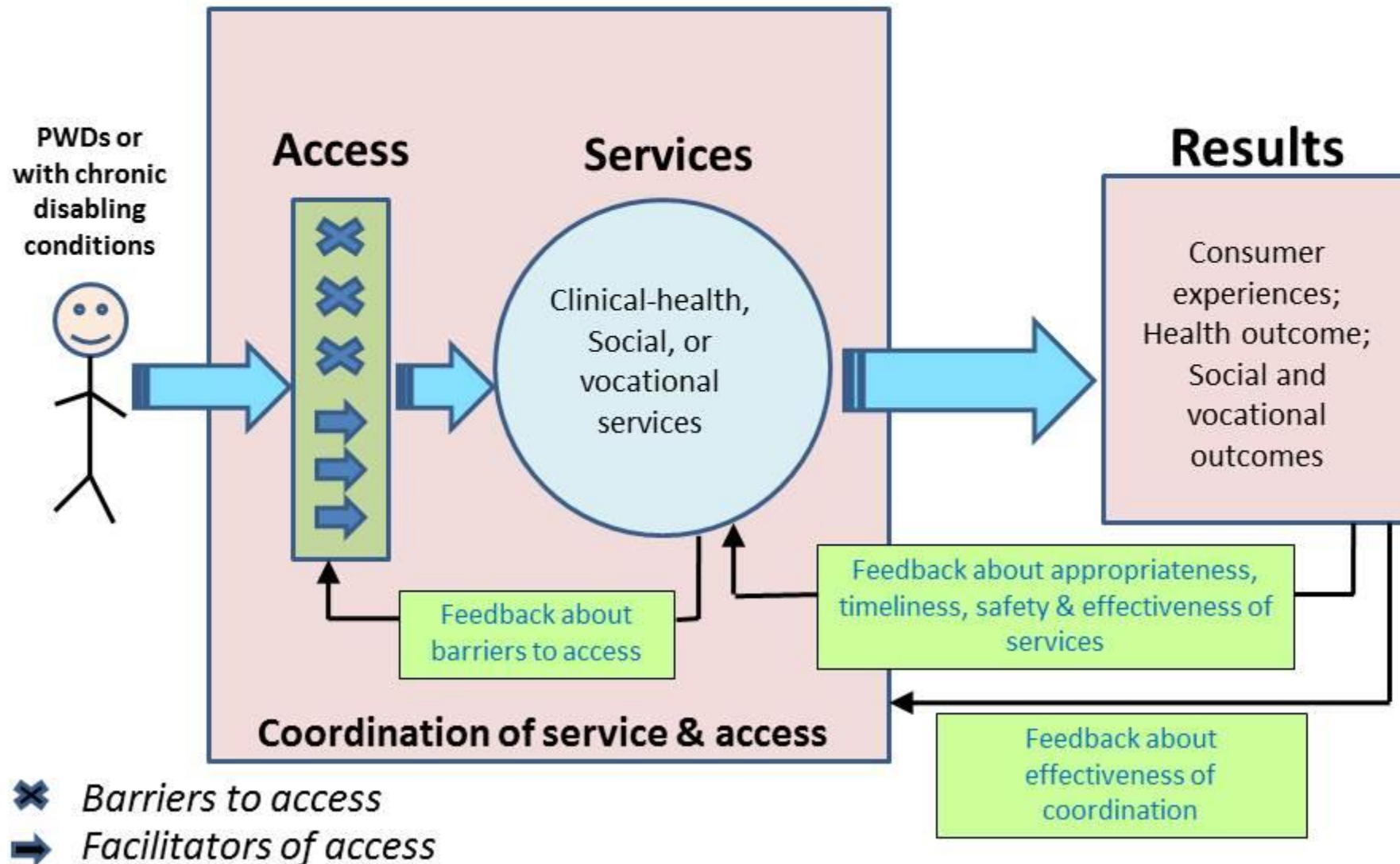
18/08/2565

▶ เหตุใดจึงต้องมีการประเมินความพิการและออก
เอกสารรับรองความพิการ ?

Domains of quality of care for persons with disability

(A. G. Lawthers, *et al.* 2003)

VDO : www.youtube.com/watch?v=xGCLe2puA-U

ආපාරික සේවාව

/Lannaasset

ความคิดการ เป็นอย่างไร????

VDO : www.youtube.com/watch?v=BDfLzdYVTUE

INNOVATION

Disability concept

Medical model (พ.ศ.2523)

Social model (พ.ศ.2533)

Biopsychosocial model (พ.ศ.2544)

---

1. Medical model

I.C.I.D.H. (International Classification of Impairments, Disabilities,
and Handicaps; 1980)
= System to classify the consequences of disease

Disease/Disorder (โรค)

Impairment (ความบกพร่อง)

Disability (ความพิการ)

Handicap (ความด้อยโอกาส)

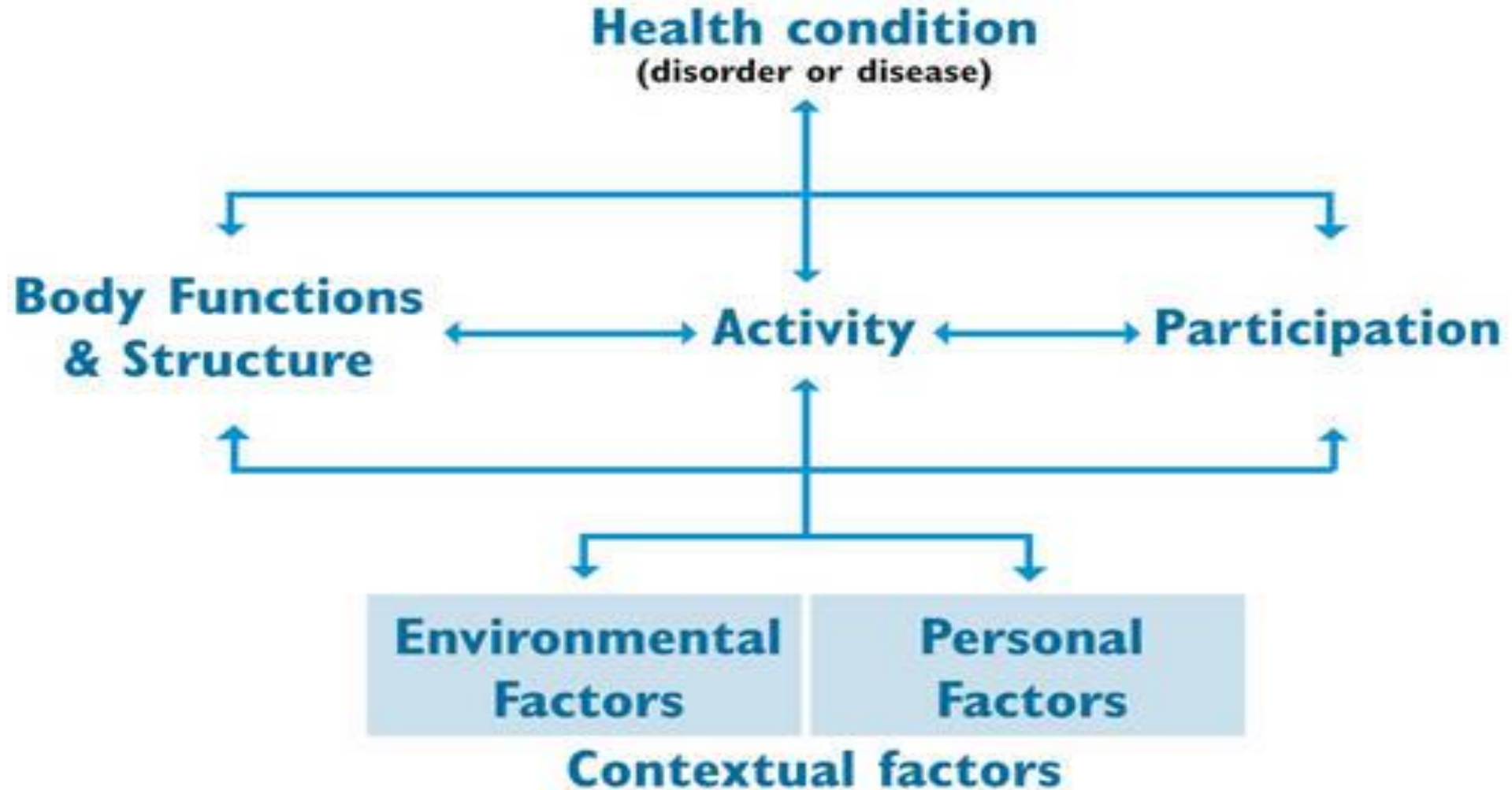
2. Social model

คนพิการเป็นความหลากหลายอย่างหนึ่งของคนในสังคมเท่านั้น

ความพิการ เกิดจาก สังคมที่มีปัญหา ซึ่งไม่สามารถจัดการให้คนที่มีความหลากหลายอยู่ร่วมกันได้ เป็นปัญหาจากเงื่อนไขหลายอย่างของสังคม มิใช่ปัญหาระดับบุคคล

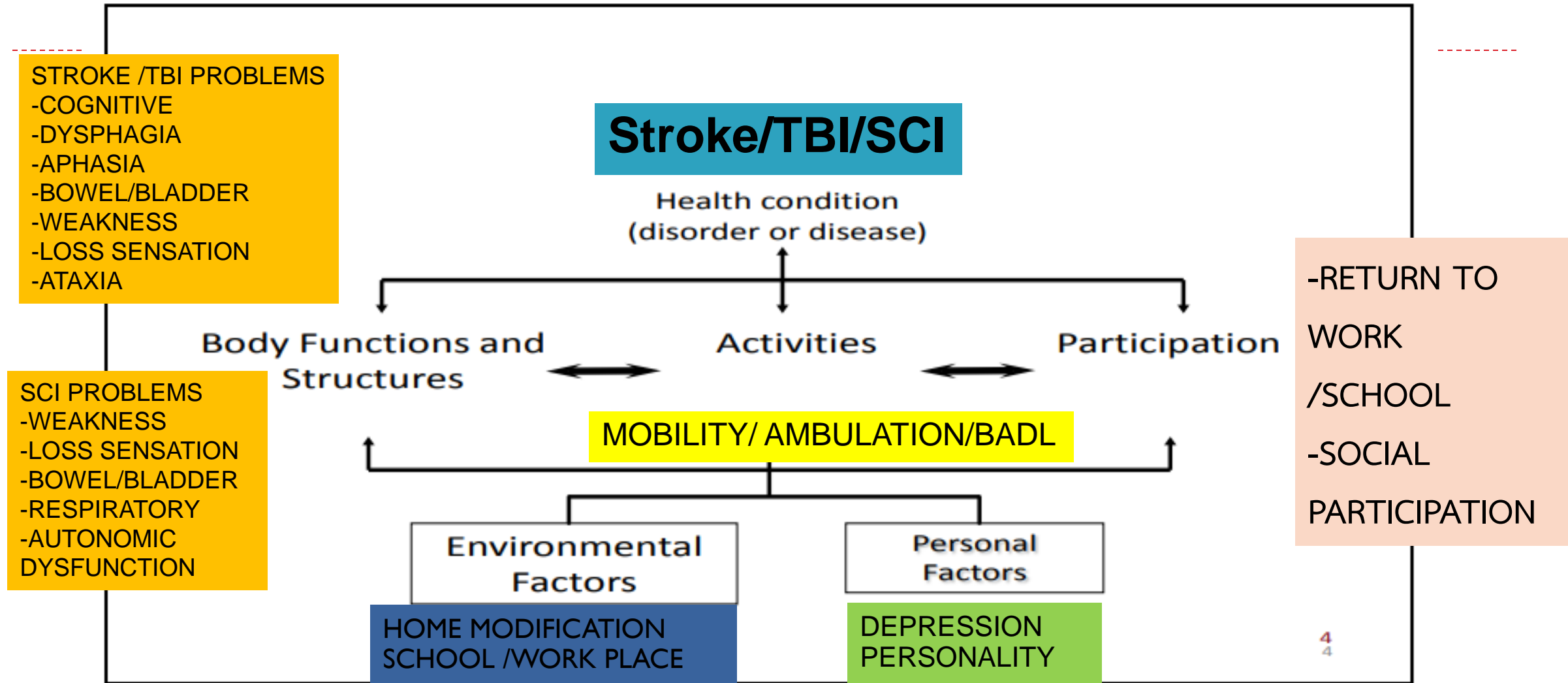

3. Biopsychosocial model

- ▶ **ICF:** International Classification of Functioning, Disability, and Health (2001)

ICF framework

► ICF (International classification of functioning framework)

Part II : การตรวจประเมินและวินิจฉัยความพิการ
ตามพ.ร.บ.ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ
พ.ศ.2550

สถาบันสิรินธรเพื่อการฟื้นฟูสมรรถภาพทางการแพทย์แห่งชาติ

18/08/2565

สื่อ VDO ประกอบการเรียน : www.youtube.com/watch?v=p8pFz7RnY-E&list=PLR-howDwo2dGyiwYmz3Jh0pN7qkpfzydK

Medical model

พ.ร.บ.การฟื้นฟูฯ พ.ศ. 2534

คนพิการ หมายความว่า
คนที่มีความผิดปกติหรือบกพร่อง ทาง
ร่างกาย ทางสติปัญญา หรือ จิตใจ ตาม
ประเภทและหลักเกณฑ์ ที่กำหนดใน
กฎกระทรวง

Impairment

Biopsychosocial model

พ.ร.บ. ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพ
ชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550

คนพิการ หมายความว่า บุคคลซึ่งมีข้อจำกัด
ในการปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวัน หรือ
เข้าไปมีส่วนร่วมทางสังคม เนื่องจากมี ความ
บกพร่องทางการเห็น การได้ยิน การ
เคลื่อนไหว การสื่อสาร จิตใจ อารมณ์
พฤติกรรม สติปัญญา การเรียนรู้ หรือความ
บกพร่องอื่นใด ประกอบกับมีอุปสรรคในด้าน
ต่าง ๆ

Activity & Participation

ประเภทความพิการ ตามประกาศเพิ่มเติม ก.ค.2555

1. ความพิการทางการเห็น
2. ความพิการทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย
3. ความพิการการเคลื่อนไหวหรือทางร่างกาย
4. ความพิการทางจิตใจหรือพฤติกรรม
5. ความพิการทางสติปัญญา
6. ความพิการทางการเรียนรู้
7. ความพิการออทิสติก

3.การประเมินความพิการทาง การเคลื่อนไหวหรือทางร่างกาย

← → ↻ 📍 ไทยแลนด์/บี | snmri.go.th/assessment/ 🔍 ☆ 📄 🌐

   สถาบันสิรินธรเพื่อการฟื้นฟูสมรรถภาพทางการแพทย์แห่งชาติ
Sirindhorn National Medical Rehabilitation Institute : SNMRI

หน้าแรก ข้อมูลสำหรับผู้ป่วย ข้อมูลสุขภาพ บริการของเรา ข่าวประชาสัมพันธ์ เกี่ยวกับ

คู่มือดูแลคนพิการ

สอนการประเมินความพิการ

กฎหมายคนพิการ

คู่มือการใช้ระบบบริหารจัดการอุปกรณ์และเครื่องมือด้าน ICT สำหรับคนพิการ

คู่มือการตรวจประเมินและวินิจฉัยความพิการ

คู่มือกฎหมายการปฏิบัติงานเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ

บทความคนพิการ

เอกสารความรู้เกี่ยวกับคนพิการ

ประกาศกระทรวงสาธารณสุข การบริการฟื้นฟูสมรรถภาพโดยกระบวนการทางการแพทย์ฯ

ความรู้ด้านฟื้นฟูสมรรถภาพ

ข้อมูลคนพิการ

งานวิจัยและพัฒนา

สื่อวีดีโอ

ระบบพัฒนาเชื่อมโยงบริการดิจิทัลสำหรับผู้พิการ (Digital Service for Disability : D4D)

www.snmri.go.th/assessment/#

← → ↻ 📍 ไทยแลนด์/บี | snmri.go.th/assessment/ 🔍 ☆ 📄 🌐

   สถาบันสิรินธรเพื่อการฟื้นฟูสมรรถภาพทางการแพทย์แห่งชาติ
Sirindhorn National Medical Rehabilitation Institute : SNMRI

หน้าแรก ข้อมูลสำหรับผู้ป่วย ข้อมูลสุขภาพ บริการของเรา ข่าวประชาสัมพันธ์ เกี่ยวกับ

 คู่มือการวินิจฉัยและตรวจประเมินความพิการตามประกาศกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์พ.ศ. ๒๕๕๕

ติดต่อเรา เครื่องมือ SNMRI สื่อด้านการฟื้นฟู จำนวนผู้เข้าชมเว็บไซต์

www.snmri.go.th/wp-content/uploads/2020/01/คู่มือการวินิจฉัย2555.pdf

คู่มือ

การวินิจฉัยและตรวจประเมินความพิการ
ตามประกาศกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
เรื่อง ประกาศและกฤษฎีกาว่าด้วยความพิการ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๕

โดย

- กระทรวงสาธารณสุข
- สถาบันสิรินธรเพื่อการฟื้นฟูสมรรถภาพทางการแพทย์แห่งชาติ
กรมการแพทย์
- กรมส่งเสริมสุขภาพ : ฝ่ายพัฒนาระบบบริการ

คู่มือ

การตรวจประเมินและวินิจฉัยความพิการ

โดย

- กระทรวงสาธารณสุข
- สถาบันสิรินธรเพื่อการฟื้นฟูสมรรถภาพทางการแพทย์แห่งชาติ
กรมการแพทย์
- กรมส่งเสริมสุขภาพ : ฝ่ายพัฒนาระบบบริการ

ความพิการทางการเคลื่อนไหว

1. แขนและขาอ่อนแรง
2. แขน ขา ขาด
3. โรคข้อ
4. ภาวะเจ็บป่วยเรื้อรัง

แนวทางในการประเมิน

1. ชักประวัติและตรวจร่างกาย
2. กิจกรรมหลักในชีวิตประจำวันพื้นฐาน
3. การเดิน

วิธีประเมินอย่างง่าย ๆ ในทางปฏิบัติ

ประเมินข้างที่ขาดหรืออ่อนแรง โดยไม่มีเครื่องช่วยพยุงหรือคนช่วยใด ๆ

การประเมินการใช้งานของแขน(ประเมินข้างที่เสีย)

โดยประเมินความสามารถในการกิจกรรมรับประทานอาหาร และดื่มน้ำ

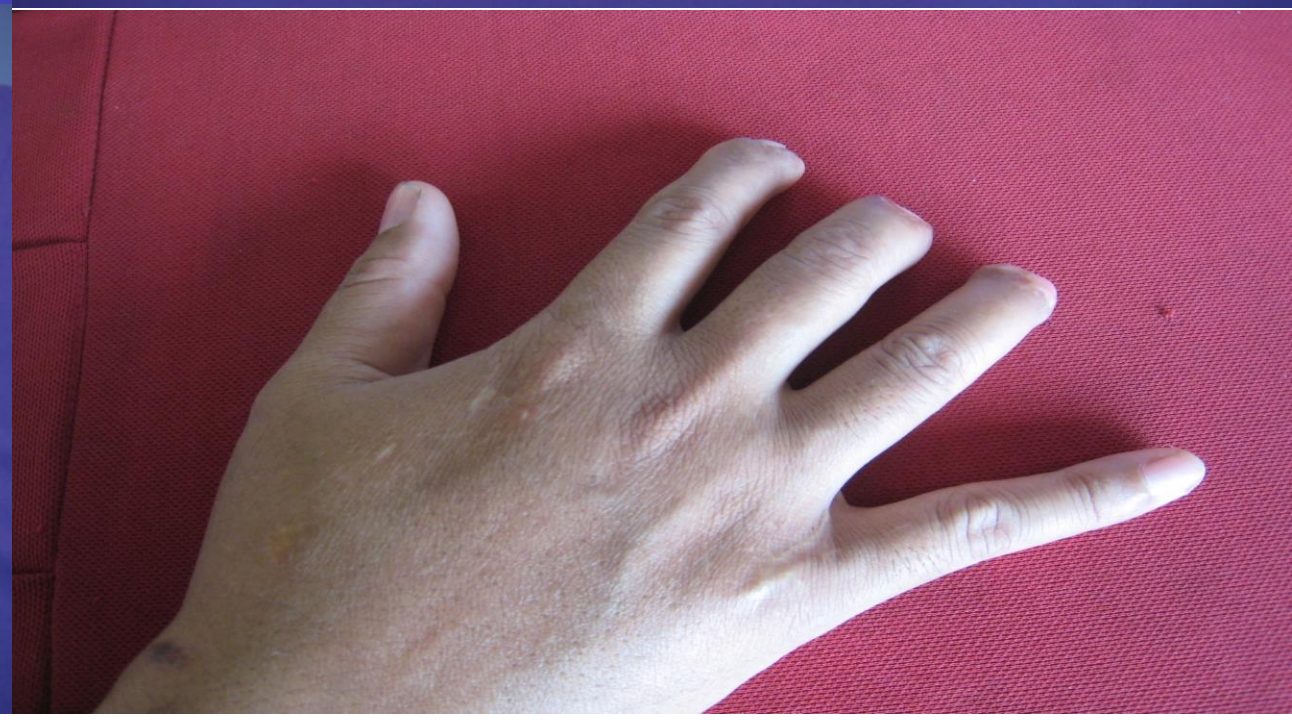
แนวทางการตรวจประเมิน

การรับประทานอาหาร (ประเมินข้างที่ขาด หรืออ่อนแรง โดยไม่มีเครื่องช่วย หรือคนช่วยใด ๆ)

- ให้ใช้มือหรือแขนข้างที่ผิดปกติ โดยให้ผู้ป่วยใช้มือจับ แก้วน้ำที่มีน้ำอยู่ **2** ใน **3** ของแก้ว ถ้าไม่สามารถยกได้ หรือยกแก้วแล้วตก หรือยกแก้วแล้วมือสั่นน้ำหก เร็วราด ให้ประเมินว่าเป็นคนพิการได้

การประเมิน การเดิน ประเมินขาข้างที่ขาด หรืออ่อนแรง โดยไม่มีเครื่องพยุงหรือคนช่วยใด ๆ

วิธีการประเมิน โดยถ้าผู้ป่วยไม่สามารถทำได้เพียง ๑ ข้อก็พิจารณาได้ว่าเป็นคนพิการ

1. เดินไม่ได้
2. ยืนไม่ได้
3. เดินบนพื้นราบได้ไม่ถึง ๑๐ ก้าว หรือเดินได้ในระยะสั้น ๆ ไม่เกิน 10 เมตร แล้วแต่มีอาการเหนื่อยหอบมาก ไม่มีแรงที่จะเดินต่อไป ต้องนั่งรถเข็นอยู่ตลอดเวลา
4. เดินได้แต่ทรงตัวไม่ดี เช่น ล้มบ่อย เดินก้าวสั้น ๆ และสั้น เดินแล้วเกร็งมาก เดินไม่มั่นคง
5. เดินแล้วตัวโยกไปมา เนื่องจากขาสั้นมากกว่า 5 เซนติเมตร
6. เดินแล้วปลายเท้าตก หรือข้อเท้ามีข้อยึดติดมากในท่าเขย่ง

กรอบระยะเวลา

- ▶ **กรณีแขนขาขาด** ให้วินิจฉัยได้ทันที
- ▶ **กรณีอ่อนแรงของแขนหรือขา** จากโรคหลอดเลือดสมอง โรคของสมอง อุบัติเหตุทางสมอง หรือไขสันหลัง หรือโรคทางระบบประสาท ทั้งหมดต้องได้รับการรักษาและฟื้นฟูอย่างต่อเนื่องอย่างน้อย ๓ เดือน หรืออยู่ในดุลยพินิจของแพทย์
- ▶ **กรณีอ่อนแรงของแขนหรือขาจากโรคเรื้อรังอื่น ๆ** เช่น หัวใจล้มเหลว ไตวาย โรคถุงลมโป่งพอง ให้ทำการรักษาโรคนั้น ๆ และฟื้นฟูสมรรถภาพอย่างต่อเนื่องแล้วอย่างน้อย ๖ เดือน

- ▶ **กรณีปวดหลัง** เช่น จากโรคหมอนรองกระดูกเคลื่อนทับเส้นประสาท ภายหลังจากการรักษาอย่างต่อเนื่องแล้วอย่างน้อย ๒ เดือน ยังคงมีอาการปลายเท้าตก ปวดมากจนเดินไม่ได้ เดินได้ไม่ถึง ๑๐ ก้าวเพราะปวดหรืออ่อนแรงต้องนั่งรถเข็นอยู่ตลอดเวลา หรือต้องใช้เครื่องช่วยเดิน
- ▶ **กรณีข้อเข่าเสื่อม** ภายหลังรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพอย่างต่อเนื่องเป็นเวลา ๒ เดือนแล้ว ยังคงมีเข่าโก่งมาก เวลาเดินตัวจะเอียงไปมา เดินแล้วยังปวดเข่ามาก เดินได้ไม่ถึง 10 ก้าว ต้องนั่งรถเข็นอยู่ตลอดเวลาหรือต้องใช้เครื่องช่วยเดิน

คนพิการทางร่างกาย ได้แก่

- 1.ภาพลักษณ์ภายนอกร่างกายที่เห็นชัดเจน เช่น รูปร่าง ลำตัวที่มีขนาดเล็กกว่าคนปกติ เช่น คนแคระจนมีผลกระทบต่อการเข้าไปมีส่วนร่วมทางสังคม
- 2.ใบหน้า หรือศีรษะที่ผิดปกติ เช่น หู ตา จมูก ปาก ที่ผิดปกติ ผิดตำแหน่ง ผิดขนาด

คนพิการทางร่างกาย ได้แก่

3.คอ หลัง ลำตัว ผิดปกติหรือผิดรูป เช่น **กรณีหลังคด** หรือผิดรูปอย่างรุนแรงที่เห็นเด่นชัดเมื่อดูด้วยตาเปล่า (กรณีนี้ต้องมีการตรวจประเมินว่าไม่สามารถจะทำการรักษาโดยการผ่าตัดได้แล้ว หรือผู้ป่วยไม่ยินยอมผ่าตัด)

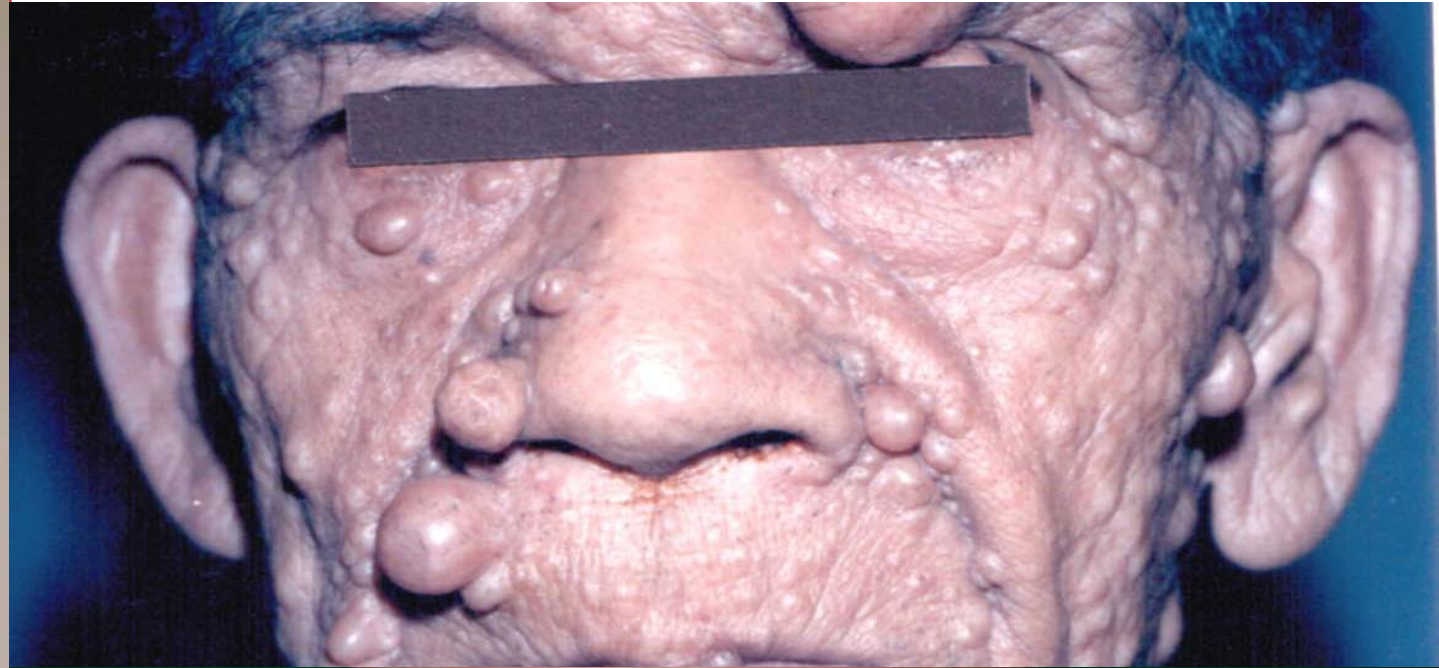
4.โรคผิวหนังบางประเภทที่เป็นเรื้อรัง และมีผลต่อภาพลักษณ์ภายนอกที่เห็นเด่นชัด ส่งผลต่อการดำเนินชีวิต การเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม

เครื่องมือในการประเมิน

ซักประวัติและการตรวจร่างกาย :

ตรวจร่างกายจากภาพลักษณะภายนอก รูปร่าง ใบหน้า

ศีรษะ ลำตัว

แนวทางการประเมินความพิการเชิงประจักษ์

การประเมินความพิการทางกายที่เห็นชัดเจน นายทะเบียน
จะพิจารณาออกบัตรประจำตัวคนพิการได้โดยนความ
พิการเชิงประจักษ์ หมายถึง ไม่ต้องผ่านการประเมินจาก
ผู้ประกอบการวิชาชีพเวชกรรม

สภาพความพิการที่เห็นได้โดยประจักษ์ เป็นอย่างไร

ประเภทที่1. พิการทางการเห็น

- ▶ ไม่มีลูกตาทั้งสองข้าง
- ▶ ไม่มีลูกตาดำทั้งสองข้าง
- ▶ ลูกตาสีขาวขุ่นทั้งสองข้าง
- ▶ ลูกตาฝ่อทั้งสองข้าง

ประเภทที่2. พิการทางการได้ยิน

- ▶ หูหนวกเนื่องจากไม่มีรูหูทั้งสองข้าง

ประเภทที่3. พิการทางการเคลื่อนไหว

- ▶ แขนขาด ตั้งแต่ระดับข้อมือขึ้นไป อย่างน้อยหนึ่งข้าง
- ▶ ขาขาด ตั้งแต่ระดับข้อเท้าขึ้นไป อย่างน้อยหนึ่งข้าง

* ประเภท 4,5,6,7 ไม่สามารถจดทะเบียนโดยประจักษ์ได้

การจดทะเบียนคนพิการ

เอกสารรับรองความพิการ โดยพิจารณาจากความบกพร่อง

เลขที่ .....

เลขที่..... วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ชื่อแพทย์ / แพทย์หญิง.....ใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม เลขที่.....สังกัด.....

ได้ประเมิน ด.ช. / ด.ญ. / นาย / นาง / นางสาว.....เลขประจำตัวประชาชน

ประเภทความบกพร่อง	หัวข้อพิจารณา	ผลการประเมิน		ระบุรายละเอียดลักษณะความบกพร่อง / พิจาร	การเกิดความบกพร่อง / พิจาร	สาเหตุของความบกพร่อง / พิจาร
		ไม่บกพร่อง	บกพร่อง			
๑. ทักษะการเห็น	- การเห็นของสายตา			( ) ตาบอด ( ) ตาเลือนราง	( ) ตั้งแต่เกิด ( ) ภายหลัง จำนวน.....ปี.....เดือน	( ) พันธุกรรม ( ) โรคติดเชื้อ ( ) อุบัติเหตุ ( ) โรคอื่น ๆ ระบุ..... ( ) ไม่ทราบสาเหตุ
	- ลานสายตา					
๒. ทักษะการได้ยินหรือสื่อความหมาย	- การได้ยินเสียง			( ) หูหนวก	( ) ตั้งแต่เกิด ( ) ภายหลัง จำนวน.....ปี.....เดือน	( ) พันธุกรรม ( ) โรคติดเชื้อ ( ) อุบัติเหตุ ( ) โรคอื่น ๆ ระบุ..... ( ) ไม่ทราบสาเหตุ
	- การเข้าใจภาษาพูด			( ) หูตึง		
	- การใช้ภาษาพูด			( ) สื่อความหมาย		
๓. ทักษะการเคลื่อนไหวหรือทรงร่างกาย	- การเคลื่อนไหว มือ แขน ขา หรือ เท้า			( ) การเคลื่อนไหว ( ) ขาด ระบุ..... ( ) อ่อนแรง ระบุ..... ( ) อื่น ๆ ระบุ.....	( ) ตั้งแต่เกิด ( ) ภายหลัง จำนวน.....ปี.....เดือน	( ) พันธุกรรม ( ) โรคติดเชื้อ ( ) อุบัติเหตุ ( ) โรคอื่น ๆ ระบุ..... ( ) ไม่ทราบสาเหตุ
	- ลักษณะทั่วไปของร่างกาย			( ) ร่างกาย ระบุ.....		
๔. ทักษะจิตใจหรือพฤติกรรม	- สภาวะทางจิต หรือพฤติกรรม				( ) ตั้งแต่เกิด ( ) ภายหลัง จำนวน.....ปี.....เดือน	( ) พันธุกรรม ( ) โรคติดเชื้อ ( ) อุบัติเหตุ ( ) โรคอื่น ๆ ระบุ..... ( ) ไม่ทราบสาเหตุ
๕. ทักษะสติปัญญา	- ความสามารถทางสติปัญญา			( ) พัฒนา ( ) สติปัญญา	( ) ตั้งแต่เกิด ( ) ภายหลัง จำนวน.....ปี.....เดือน	( ) พันธุกรรม ( ) โรคติดเชื้อ ( ) อุบัติเหตุ ( ) โรคอื่น ๆ ระบุ..... ( ) ไม่ทราบสาเหตุ
๖. ทักษะการเรียนรู้	- ความสามารถทางการเรียนรู้				( ) ตั้งแต่เกิด ( ) ภายหลัง จำนวน.....ปี.....เดือน	( ) พันธุกรรม ( ) โรคติดเชื้อ ( ) อุบัติเหตุ ( ) โรคอื่น ๆ ระบุ..... ( ) ไม่ทราบสาเหตุ
๗. ออทิสติก	- กลุ่มออทิสติก				( ) ตั้งแต่เกิด ( ) ภายหลัง จำนวน.....ปี.....เดือน	( ) พันธุกรรม ( ) โรคติดเชื้อ ( ) อุบัติเหตุ ( ) โรคอื่น ๆ ระบุ..... ( ) ไม่ทราบสาเหตุ

สรุปผลการวินิจฉัย โดยพิจารณาจากความบกพร่องตามประกาศกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เรื่อง ประเภทและหลักเกณฑ์ความพิการ ปรากฏว่าผู้ถูกประเมิน

( ) ไม่มีความพิการ ( ) มีความพิการ

หากเห็น ( ) ส่งต่อเจ้าหน้าที่เพื่อมีบัตรประจำตัวคนพิการตามกฎหมาย ( ) ส่งต่อเพื่อฟื้นฟูสมรรถภาพทางการแพทย์ ระบุ.....
 ( ) ส่งต่อเพื่อฟื้นฟูสมรรถภาพทางการศึกษา ระบุ..... ( ) ส่งต่อเพื่อฟื้นฟูสมรรถภาพทางอาชีพ ระบุ.....
 ( ) ส่งต่อเพื่อฟื้นฟูสมรรถภาพทางสังคม ระบุ..... ( ) อื่น ๆ ระบุ.....

ลงชื่อ.....
 (.....)
 ตำแหน่ง.....

ประทับตรา
 โรงพยาบาล

เอกสารรับรอง
 ความพิการ

บัตรประจำตัวคนพิการและขั้นตอนการขอออกบัตร

ขั้นทะเบียนคนพิการวันนี้ มีสิทธิรับเบี้ยความพิการได้เลย

ไม่ต้องรอข้ามปี

ขั้นตอนการลงทะเบียนขอรับเบี้ยความพิการ

*หมายเหตุ การจ่ายเบี้ยความพิการขึ้นอยู่กับหลักเกณฑ์กระทรวงมหาดไทยกำหนด

เอกสารที่ใช้ในการขอมีบัตรประจำตัวคนพิการ

1. เอกสารรับรองความพิการ จากโรงพยาบาลของรัฐ	จำนวน 1 แผ่น
2. สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน หรือสำเนาสูติบัตร (คนพิการ)	จำนวน 1 แผ่น
3. สำเนาทะเบียนบ้าน (คนพิการ)	จำนวน 1 แผ่น
4. สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน/สำเนาทะเบียนบ้าน (ผู้ดูแล)	จำนวน 1 แผ่น
5. รูปถ่ายคนพิการ 1 นิ้ว (กรณีคนพิการไม่สามารถทำด้วยตนเอง)	จำนวน 1 แผ่น

*กรณีผู้ที่เป็นผู้ดูแลคนพิการ ไม่ใช่ญาติ ร่วมสายโลหิต หรือทะเบียนบ้านไม่ได้อยู่ร่วมกับคนพิการ ให้ข้าราชการ กำนัน หรือผู้ใหญ่บ้าน รับรองบุคคลนั้นว่าเป็นผู้ดูแลคนพิการ พร้อมสำเนาทะเบียนบ้าน สำเนาบัตรข้าราชการ จำนวนอย่างละ 1 แผ่น

*กรณีเปลี่ยนผู้ดูแลคนพิการ ต้องให้ข้าราชการ กำนัน หรือผู้ใหญ่บ้าน รับรองพร้อมสำเนาทะเบียนบ้าน สำเนาบัตรข้าราชการ จำนวนอย่างละ 1 แผ่น

5 รับสิทธิเบี้ยความพิการ

อายุบัตรประจำตัวคนพิการ

- บัตรประจำตัวคนพิการ
- มีอายุ 8 ปีนับแต่วันที่ออกบัตรฯ
- บัตรตลอดชีวิต
- คนพิการอายุ 60 ปีขึ้นไป
  - มีสภาพความพิการที่เห็นได้ โดยประจักษ์

หลักประกันสุขภาพ (สิทธิบัตรทอง) สำหรับคนพิการ ลงทะเบียนอย่างไร ?

- แสดงบัตรคนพิการ ตาม พ.ร.บ. ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ พ.ศ. 2550
- นำใบรับรองความพิการจากแพทย์
- ยื่นลงทะเบียน ณ สถานที่รับลงทะเบียน
- รับสิทธิฟื้นฟูสมรรถภาพ

สิทธิหลักประกันสุขภาพ ไตร่สามดวง สปสช. 1330 ทุกวัน 24 ชั่วโมง.

บัตรคนพิการ ทำอย่างไร ใช้อะไรได้บ้าง

เมื่อมีบัตรคนพิการ คนพิการจะได้รับสิทธิต่างๆ ได้แก่

1 เบี้ยความพิการ
คนพิการทุกคนที่มีสมุด/บัตรประจำตัวคนพิการจะได้รับเงิน 800 บาทต่อเดือน

2 บริการฟื้นฟูสมรรถภาพ

เช่น การตรวจวินิจฉัยทางห้องปฏิบัติการ, การแนะแนวให้คำปรึกษาและการจัดบริการเป็นรายกรณี, ยา ผลิตภัณฑ์เวชภัณฑ์ และหัตถการพิเศษอื่นเพื่อการบำบัดฟื้นฟู, การศัลยกรรม, การบริการ พยาบาลเฉพาะทาง เช่น พยาบาลจิตเวช เป็นต้น และกิจกรรมบำบัด, จิตบำบัด, ดนตรีบำบัด, กายอุปกรณ์เทียม และกายภาพบำบัด เป็นต้น

3 มีสิทธิเรียนโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย
ทั้งการศึกษาขั้นพื้นฐาน 15 ปี จนถึงระดับปริญญาตรี

4 บริการจ้างงานคนพิการ

5 บริการสิ่งอำนวยความสะดวก

6 บริการเงินกู้

7 บริการสวัสดิการสังคม
เช่น ผู้ช่วยคนพิการ (สำหรับคนพิการระดับรุนแรง), ค่าใช้จ่ายสำหรับจัดทำสิ่งอำนวยความสะดวกที่บ้าน, สถานที่เสี่ยงสูงสำหรับคนพิการไร้ที่พึ่ง เป็นต้น

8 บริการล่ามภาษามือ

ใน 5 กรณี ได้แก่
การใช้บริการทางการแพทย์ และการสาธารณสุข, การสมัครงานการร้องทุกข์, การกล่าวโทษหรือเป็นพยาน ในชั้นพนักงานสอบสวนหรือพนักงานเจ้าหน้าที่, การเข้าร่วมประชุมสัมมนาหรือฝึกอบรม, บริการอื่นใด

9 การลดหย่อนภาษีเงิน

17 สิทธิคนพิการที่ควรรู้

- บริการผู้ช่วยคนพิการ (PA)**
- บริการกู้ยืมเงิน** ไม่เกิน 120,000 บาท โดยไม่เสียดอกเบี้ย
- บริการล่ามภาษามือ** สำหรับคนหูหนวก
- รับสลากกินแบ่งรัฐบาล** ไปขายได้ด้วยตนเอง คนละไม่เกิน 6 เล่ม
- ปรับสภาพที่อยู่อาศัย** คนละไม่เกิน 20,000 บาท
- BTS และ MRT ฟรี** และลดหย่อน บขสมก. รถไฟ และเครื่องบิน
- บริการคำแนะนำ** การประกอบอาชีพ
- บริการ** ฟื้นฟูสมรรถภาพทางร่างกาย
- เรียนฟรี** ถึงปริญญาตรี
- ลดหย่อนภาษี** คนพิการและผู้ดูแล
- ขอขีโมอุปกรณ์ ICT** ของภาครัฐ
- ขอขีโมอุปกรณ์** เพื่อการท่องเที่ยวและกีฬา
- บริการอุปกรณ์** เครื่องช่วยความพิการ
- งบสงเคราะห์**
- กองทุนเงินบำนาญ (พชย.)**

การปรับเพิ่มเบี้ยความพิการ

เริ่ม 1 ตุลาคม 2563 เป็นต้นไป

1. คนพิการ
อายุต่ำกว่า 18 ปี
✓ มีบัตรประจำตัวคนพิการ

ได้รับเงินเบี้ยความพิการ
(บัตรข้าราชการ / อปท.)
1,000 บาท

รวมเป็นเงิน
1,000 บาท

2. คนพิการ
✓ มีบัตรประจำตัวคนพิการ
✓ มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ

ได้รับเงินเบี้ยความพิการ
(บัตรข้าราชการ / อปท.)
800 บาท

รวมเป็นเงิน
1,000 บาท

เข้าบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ
200 บาท

3. คนพิการ
✓ มีบัตรประจำตัวคนพิการ
✗ ไม่มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ

ได้รับเงินเบี้ยความพิการ
(บัตรข้าราชการ / อปท.)
800 บาท

รวมเป็นเงิน
800 บาท

กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ (พก.) กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (พม.)

เลขที่ 255 อาคาร 60 ปี กรมประชาสงเคราะห์ ถนนราชวิถี เขตราชเทวี กรุงเทพฯ 10400 โทรศัพท์ : 0 2354 3388 fax : 1479 www.dep.gh.th

คุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นของ คนพิการ ในระบบหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (สิทธิบัตรทอง)

สิทธิประโยชน์ของคนพิการในระบบหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ

การรักษาพยาบาล
บริการทันตกรรม
การคลอดบุตร
บริการสร้างเสริมสุขภาพ
และป้องกันโรค
การตรวจวินิจฉัยโรค

การฟื้นฟูสมรรถภาพทางการเห็น
การฟื้นฟูการได้ยิน
การแก้ไขการพูด
กิจกรรมบำบัด
จิตบำบัด
กายภาพบำบัด
พฤติกรรมบำบัด

การได้รับอุปกรณ์เครื่องช่วย
ตามความพิการ

บริการขั้นพื้นฐานทางการแพทย์

บริการฟื้นฟูสมรรถภาพด้านการแพทย์

หมายเหตุ : คนพิการที่จะได้รับบริการจะต้องลงทะเบียนสิทธิในระบบหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ
โดย ระบุสิทธิย่อยประเภทคนพิการ (รหัส 74) ในฐานะระบบข้อมูลฯ เป็นที่เรียบร้อยแล้ว

สื่อน

สิทธิหลักประกันสุขภาพ เป็นสิทธิของคนไทยตามกฎหมาย

สิทธิคนพิการตามกฎหมายที่ควรรู้ : การจ้างงาน

- มาตรการจ้างงาน มาตรา 33
จ้างคนพิการ ในอัตราส่วน 100 :1
- มาตรา 34: จ่ายเงินเข้ากองทุนส่งเสริมและพัฒนา
คุณภาพชีวิตคนพิการ
- มาตรา 35: บริษัทจ้างคนพิการทำงาน ช่วยเหลือสังคม

VDO ศึกษาเพิ่มเติม

https://www.youtube.com/watch?v=eugN_plv1ak

https://www.youtube.com/watch?v=RI_46rCozTg

Reference

ประกาศกระทรวง (ฉบับ ๒) พ.ศ.๒๕๕๕

ประกาศกระทรวง (ฉบับ ๓) พ.ศ.๒๕๖๓

สิทธิการรักษาที่ควรรู้

- สิทธิคนพิการใน 3 กองทุน
- อุปกรณ์เครื่องช่วยความพิการที่มีมูลค่าสูง (www.youtube.com/watch?v=NGnl6KYTbHo)
- กองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพที่จำเป็นต่อสุขภาพ
- ศูนย์บริการคนพิการทั่วไป

หลักประกันสุขภาพ
(สิทธิบัตรทอง) สำหรับคนพิการ
ลงทะเบียนอย่างไร

- แสดงบัตรคนพิการ
ตาม พ.ร.บ. ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ พ.ศ. 2550
- นำใบรับรองความพิการจากแพทย์
- ยื่นลงทะเบียน ณ สถานที่รับลงทะเบียน
- รับสิทธิฟื้นฟูสมรรถภาพ

สิทธิหลักประกันสุขภาพ
โทร สายด่วน สปสช.

1 3 3 0 40

ทุกวัน 24 ชั่วโมง.

คู่มือ

การบริหารจัดการ
กองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพ
ที่จำเป็นต่อสุขภาพ
ระดับจังหวัด

ศูนย์แพทย์โรคไตบ้านเวียงสา ต.จันทน์โพธิ์ 07/05/2020

แหล่งข้อมูล/สื่อ เพื่อศึกษาเพิ่มเติม

- ▶ กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ www.dep.go.th/
- ▶ สถาบันสิรินธรเพื่อการฟื้นฟูสมรรถภาพทางการแพทย์แห่งชาติ www.snmri.go.th/
- ▶ <https://www.youtube.com/watch?v=p8pFz7RnY-E>
- ▶ <https://www.youtube.com/watch?v=0E5uSv174lo>
- ▶ <https://www.youtube.com/watch?v=FWd9wAYeuFg>
- ▶ <https://www.youtube.com/watch?v=NGnl6KYTbHo>

คนพิการทางการเคลื่อนไหวหรือทางร่างกาย

Part III : การตรวจประเมินและวินิจฉัยความพิการ
ตามพ.ร.บ.ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ
พ.ศ.2550

Q&A

สถาบันสิรินธรเพื่อการฟื้นฟูสมรรถภาพทางการแพทย์แห่งชาติ

Q&A

- ▶ **Q:** ผู้ป่วย **epilepsy** ที่ควบคุมอาการชักด้วยยากันชักได้ไม่ดี สามารถจดทะเบียนคนพิการได้หรือไม่
- ▶ **A:** ต้องประเมินการเดินและการทำกิจวัตรประจำวันเป็นหลักถ้าไม่สามารถเดินได้เองหรือประเมินแล้วผู้ป่วยสูญเสียการรับรู้ จนไม่สามารถทำกิจวัตรประจำวันได้เองจึงจดทะเบียนคนพิการ

Q&A

Q : ผู้ป่วยชายอายุ 50 ปี มีโรคประจำตัวเป็นเบาหวาน ถูกตัดข้อเท้าด้งรูป แพทย์สามารถออกเอกสารรับรองความพิการได้หรือไม่ ?

A: จากรูปผู้ป่วยได้รับการผ่าตัด Lisfrac amputation ซึ่งเป็น partial foot amputation ที่ต้องประเมินการเดินของผู้ป่วย ถ้าเดินไม่ได้ หรือเดินได้แต่ไม่มั่นคง แพทย์สามารถออกเอกสารรับรองความพิการได้

Q : กรณีที่ผู้ป่วยมีปัญหาากลืนลำบาก (Dysphagia) ต้องใส่สายให้อาหารทางจมูก (Nasogastric feeding) โดยผู้ป่วยสามารถช่วยเหลือตนเองในกิจกรรมในชีวิตประจำวันอื่นๆได้ เดินได้ ถือว่าพิการหรือไม่

A: ผู้ป่วยที่มีปัญหาากลืนลำบากโดยมีพยาธิสภาพถาวรและมีความจำเป็นต้องได้รับอาหารทางสายให้อาหารทางจมูกโดยผ่านกระบวนการรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพด้านการกลืนแล้วแต่ยังไม่สามารถกลืนอาหารได้อย่างเพียงพอและปลอดภัย ถือว่ามีความพิการ

Q: ผู้ป่วย Cerebellar ataxia ตรวจ motor power grade ๕ แต่เดินไม่ได้ต้องใช้ walker ถือว่า พิกัดหรือไม่

A: ผู้ป่วยยังเดินไม่ดี ถึงแม้จะมีกำลังกล้ามเนื้อดีก็ต้องวิเคราะห์โดยละเอียดว่าเดินไม่ได้จากภาวะอะไร เช่น เกร็งหรือ การทรงตัวไม่ดี ต้องดูตามระยะเวลาที่เกิดโรคโดยทั่วไปใช้เวลา 3 เดือน เพื่อประเมินว่าหลังจากได้รับการฟื้นฟูแล้วยังไม่ดีขึ้น ยังต้องเดินโดยใช้ walker ถือว่าพิกัด

Q&A

Q: กรณีที่ผู้ป่วยหญิงอายุ 70 ปี มีโรคประจำตัว DM poor control, HT, CAD มาด้วยข้อเข่าเสื่อมข้างขวา ได้รับการวินิจฉัยเป็น osteoarthritis of Rt.Knee ตรวจร่างกายมี genuvarus , film x-ray Kellgren-Lawrence classification stage III ได้รับการกายภาพบำบัดมา 7 เดือน ยังปวดอีกทั้ง เดินในบ้านต้องใช้ tripod cane เนื่องจาก poor control DM จึงไม่ได้รับการผ่าตัด ในผู้ป่วยรายนี้ ถือว่าพิการหรือไม่

A: ผู้ป่วยที่มีปัญหาเดินไม่ได้ต้องใช้เครื่องช่วยเดิน ให้พิจารณา 2 ประเด็นคือ ระยะเวลาที่ได้รับการฟื้นฟูและสามารถผ่าตัดให้ดีขึ้นได้หรือไม่ ในผู้ป่วยรายนี้ ได้รับการฟื้นฟูอย่างน้อย 6 เดือน อีกทั้งยังไม่สามารถคุมน้ำตาลได้ จึงไม่สามารถผ่าตัดให้ดีขึ้นได้ถือว่าสิ้นสุดการรักษา ในผู้ป่วยรายนี้ถือว่า มีความพิการ

1 Wonder

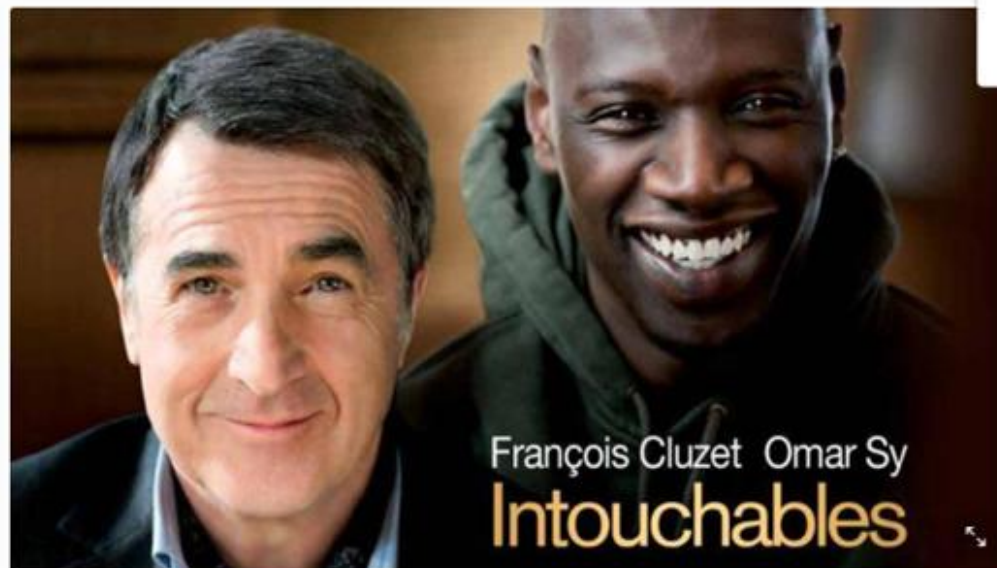

INTOUCHABLES (2011)

CI

2 The Intouchables

อย่าตกเป็นทาสของกฎเกณฑ์ นั่นคือการใช้ชีวิตตามความคิดของคนอื่น
อย่าปล่อยให้เสียงของคนอื่นดังกลบเสียงของหัวใจเราเอง

- Steve Jobs

สอบถาม

▶ Jurairat_jaa@hotmail.com

Q&A ประเมินความพิการ